

หลักสูตร ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ (อค4005)

จำนวน 40 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพความคิดสร้างสรรค์

ความเป็นมา

การจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญยิ่งต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การจักสานเป็นตัวอย่างหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นภูมิปัญญาอันเฉลียวฉลาดของคนในท้องถิ่น ที่ใช้ภูมิปัญญาสามารถนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ทำเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีประโยชน์ในการดำรงชีวิต การจักสานมีมานานแล้ว และได้มีการพัฒนามาตลอดเวลาโดยอาศัยการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง การดำรงชีวิตประจำวันของชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ได้เอาความรู้หนังสือมาเกี่ยวข้อง การเรียนรู้ต่างๆ อาศัยวิธีการฝึกหัดและบอกเล่าซึ่งไม่เป็นระบบในการบันทึก สะท้อนให้เห็นการเรียนรู้ ความรู้ที่สะสมที่สืบทอดกันมาจากอดีตมาถึงปัจจุบันหรือที่เรียกกันว่า "ภูมิปัญญาท้องถิ่น"

ปัจจุบันจึงเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน จึงได้จัดทำหลักสูตรผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ เพื่อเป็นการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนและนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปต่อยอดในพื้นที่ ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพด้านเกษตรกรรม เมื่อเว้นว่างจากการประกอบอาชีพทางการเกษตรประชาชนส่วนใหญ่จะว่างงาน และด้วยสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันที่ตกต่ำ ค่าครองชีพที่สูงขึ้นรายได้ในการประกอบอาชีพลดน้อยลง ประชาชนในชุมชนจึงเห็นความสำคัญและต้องการอาชีพเสริมให้ตนเองและครอบครัว โดยการประเมินจากความต้องการของตลาดและทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ไม้ไผ่ในการจักสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สามารถนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีความน่าสนใจ มีความทันสมัย และสามารถใช้งานได้จริง เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเพื่อเสริมรายได้ให้ตนเองและครอบครัวต่อไปนอกจากนี้ยังสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้เพิ่มโอกาสการแข่งขันทางธุรกิจและการประกอบอาชีพ ตลอดจนสนับสนุนให้ ผู้ว่างงาน มีโอกาสมีงานทำ โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพของชุมชน

ดังนั้น หลักสูตรผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ ถือเป็นอาชีพที่สร้างสรรค์ที่น่าสนใจ สามารถเป็นช่องทางในการประกอบอาชีพเสริม ให้กับผู้มีใจรักในงานฝีมือที่จะช่วยสร้างรายได้ให้กับประชาชนที่ทั่วไปที่สนใจ นอกจากนี้ยังได้สิ่งประดิษฐ์ที่เกิดขึ้นมาจากความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีลักษณะที่สวยงาม และจำหน่ายได้ ช่วยให้ เห็นเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการประกอบอาชีพได้

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ.....เล็งเห็นถึงความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงาน ประเภทผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีลักษณะที่สวยงาม และจำหน่ายได้ จึงได้จัดทำ หลักสูตรผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ จำนวน 40 ชั่วโมง ซึ่งเน้นการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติและสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย สามารถจำหน่ายได้ ตลอดจนส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาให้ผู้จบหลักสูตรสามารถนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน สร้างอาชีพ รายได้ให้แก่ตนเอง เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ สร้างรายได้

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระ ภาคนทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่าง มีคุณภาพและมีคุณธรรม จริยธรรม
2. มุ่งเน้นการนำความรู้ ประสบการณ์ ทักษะไปใช้ในการเพิ่มโอกาสการพัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้ สามารถพัฒนาต่อยอดได้
3. มุ่งเน้นการปฏิบัติจริงโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้กระบวนการผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่

จุดหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างมี คุณธรรมจริยธรรม
3. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพมีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
4. มีความรู้ ความเข้าใจในการเขียนโครงการประกอบอาชีพได้

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

จำนวน 40 ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี จำนวน 5 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ จำนวน 35 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1	ชั่วโมง
1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพ		
1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ		
1.3 แหล่งเรียนรู้และแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์		
2. ทักษะการประกอบอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	37	ชั่วโมง
2.1 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		
2.2 ขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		
2.3 การทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ในรูปแบบต่างๆ		

3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1	ชั่วโมง
3.1 การคิดราคาต้นทุนและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน		
3.2 การทำบัญชีรายรับรายจ่ายอย่างง่าย		
4. โครงการประกอบอาชีพธุรกิจผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1	ชั่วโมง
4.1 ความสำคัญของโครงการอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		
4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		
4.3 องค์ประกอบของโครงการอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		
4.4 การเขียนโครงการอาชีพผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		
4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่		

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. ศึกษาด้วยตนเองข้อมูลจากเอกสารแผ่นพับ /วิทยากร/ภูมิปัญญา
2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่
3. เรียนรู้จากการสาธิตขั้นตอนการทำของวิทยากร
4. ฝึกปฏิบัติจริงผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่องความรู้เบื้องต้น ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น , สื่อบุคคล , วิทยากรผู้ชำนาญด้านผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่
3. แผ่นพับเรื่องผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่
4. อุปกรณ์ประกอบการฝึกทักษะอาชีพ

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง

ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

- 3.แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลผลิตที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

4. แบบประเมินความพึงพอใจ

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการประกอบอาชีพรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตร ผลิตบัณฑิตจากไม้ไผ่ จำนวน 40 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.ช่องทางการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1.ผู้เรียนสามารถบอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 2.ผู้เรียนสามารถบอกความสำคัญในการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ได้ 3. ผู้เรียนสามารถบอกแหล่งเรียนรู้ แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1.ความสำคัญในการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 2.แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการทำผลิตภัณฑ์จักสานจาก ไม้ไผ่ 3.แหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 4.แนวโน้มความต้องการ ของตลาด -รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มลูกค้า - การตัดสินใจเลือกทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1.วิทยากรบรรยายให้ความรู้ประกอบกับให้ผู้เรียนศึกษาจากใบความรู้เรื่องความสำคัญของการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 2. ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ ผู้รู้ และภูมิปัญญาในการทำผลิตภัณฑ์ จักสานจากไม้ไผ่ 3.วิทยากรกับผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์รูปแบบและสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มลูกค้า 4.ผู้เรียนตัดสินใจเลือกทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ตามความพร้อมและศักยภาพของตนเอง 5. วิทยากรผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศการ ประกอบอาชีพของ	1	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			ผลิตภัณฑ์จักสาน จากไม้ไผ่ในรูปแบบที่เหมาะสมกับ ตนเอง โดยคำนึงศักยภาพ 5 ด้านได้แก่ ศักยภาพ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละ พื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิ อากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และ ทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพ ของศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีและวิถี ชีวิตของ แต่ละพื้นที่และศักยภาพ ของทรัพยากร รมนุษย์ในแต่ละพื้นที่		
2. ทักษะการประกอบอาชีพ การทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	1. บอกความเป็นมาและประโยชน์ ของผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ 2. สามารถบอกขั้นตอนการจัดหา วัสดุและอุปกรณ์และ เครื่องมือ ที่ ใช้ในการทำผลิตภัณฑ์จักสาน จาก ไม้ไผ่ได้	1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ การ ทำผลิตภัณฑ์จักสานจาก ไม้ไผ่ - ประวัติความเป็นมาและ ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ จักสานจากไม้ไผ่	1. วิทยากรและผู้เรียนร่วมสนทนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องผลิตภัณฑ์การ จักสานจาก ไม้ไผ่ เพื่อให้เกิด กระบวนการ เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง พร้อม กับช่วยกันเตรียมอุปกรณ์	2	35

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	<p>3. ผู้เรียนสามารถคัดเลือกวัสดุ ไม้ ไม้ อุปกรณ์ในการนำมาทำผลิตภัณฑ์จักสาน</p> <p>4. ผู้เรียนสามารถบอกแหล่ง วัสดุดิบ ได้</p> <p>5. ผู้เรียนสามารถทำจักสาน ไม้ไผ่ ในรูปแบบต่าง ๆ ได้ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถาดไม้ไผ่สาน ขนาดต่าง ๆ - หูหิ้วแก้วน้ำ - ชะลอมสวมแก้วน้ำ 	<p>2. การเลือกวัสดุและอุปกรณ์ และ เครื่องมือ ที่ใช้ในการทำ ผลิตภัณฑ์ จักสานจากไม้ไผ่ได้</p> <p>3. ขั้นตอนในการปฏิบัติการ จักสานไม้ไผ่ในรูปแบบต่าง ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถาดไม้ไผ่สาน ขนาดต่าง ๆ - หูหิ้วแก้วน้ำ - ชะลอมสวมแก้วน้ำ <p>4. เทคนิคการจักสานไม้ไผ่</p> <p>5. การเก็บรักษาผลิตภัณฑ์ จักสานจากไม้ไผ่</p>	<p>2. ให้ผู้เรียนศึกษาและดูวิธีขั้นตอนการทำ จากสื่อรูป แผ่นพับ รูปภาพ การทำ ผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่ใน รูปแบบ ต่าง ๆ</p> <p>3. วิทยากรสาธิตวิธีขั้นตอนผลิตภัณฑ์ จักสานจากไม้ไผ่ในรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>4. ผู้เรียนสังเกต และบันทึกการเรียนรู้</p> <p>5. ผู้เรียนทำตามขั้นตอนที่วิทยากรสาธิต เบื้องต้นในการทำผลิตภัณฑ์จักสานจาก ไม้ไผ่ในรูปแบบต่าง ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ถาดไม้ไผ่สาน ขนาดต่าง ๆ - หูหิ้วแก้วน้ำ - ชะลอมสวมแก้วน้ำ 		

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3. การบริหารจัดการในการประกอบ อาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสาน จากไม้ไผ่	<p>1. ผู้เรียนสามารถคำนวณต้นทุน และการกำหนดราคาขาย</p> <p>2. ผู้เรียนสามารถแสวงหาตลาด ในการจำหน่ายสินค้าได้</p> <p>3. ผู้เรียนสามารถทำบัญชีจากการประกอบอาชีพได้</p>	<p>1. การบริหารจัดการ ผลิตภัณฑ์ จักสานจากไม้ไผ่</p> <p>2. การจัดการควบคุมคุณภาพ ในผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่</p> <p>3. การวางแผนการผลิต</p> <p>4. การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย</p>	<p>1. การบริหารจัดการการผลิต</p> <p>1.1 สำรวจและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ และการใช้ประโยชน์ของแหล่ง ทรัพยากรธรรมชาติและทุนต่าง ๆ</p> <p>1.2 ศึกษาการลดต้นทุนการผลิตแต่ คุณภาพคงเดิม</p> <p>2. วิทยากรและครูผู้สอนที่รับผิดชอบ หลักสูตร ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ อธิบายขั้นตอนการทำบัญชีราย รับ-รายจ่าย</p>	1	-
4. โครงการอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่	<p>1. บอกความหมายของการประกอบ อาชีพการทำผลิตภัณฑ์ จักสานจากไม้ไผ่</p> <p>2. บอกองค์ประกอบของอาชีพ การทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่</p>	<p>1. ความสำคัญของโครงการ ประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่</p> <p>2. บอกประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่</p>	<p>1. จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ องค์ประกอบแล้วจัดกิจกรรมสนทนา แลกเปลี่ยน ข้อมูลความคิดเห็น เพื่อ สร้างแนวคิดในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้</p>	1	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	<p>3. สามารถเขียนโครงการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่</p> <p>4. บอกความเป็นไปได้ของอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่</p>	<p>3. การเขียนองค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่</p> <p>4. การเขียนโครงการประกอบอาชีพ</p> <p>5. การตรวจสอบความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพการทำผลิตภัณฑ์จักสานจากไม้ไผ่</p>	<p>2. จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูล ความรู้ การเขียนโครงการที่ดีพร้อมจัด อภิปรายผล</p> <p>3. จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการอาชีพ</p> <p>4. กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ ประเมินความเหมาะสมให้สอดคล้องกับโครงการอาชีพ</p> <p>5. จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพให้มีความเหมาะสม</p>		
			รวม	5	35